

**Talouden
tasapainottamistoimenpiteiden
vaikutusten ennakkoarvioinnit**
Kasvatus- ja opetuslautakunta

- Talouden tasapainottamistoimenpiteistä on laadittu vaikutusten ennakkoarvioinnit. Vaikutusten ennakkoarvioinnit on tehty niiden toimenpiteiden osalta, joilla on tunnistettu olevan merkittäviä kuntalaisvaikutuksia.
 - Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) on tapa arvioida etukäteen, miten valmistelussa oleva päätös vaikuttaisi erilaisten ihmisryhmien elämään. Vaikutusten ennakkoarviointi tehdään osana päätöksen valmisteluprosessia (THL).
- Palvelualueet ovat tunnistaneet arviointia edellyttävät toimenpiteet osana valmistelua ja vaikutusten arvioinnit on toteutettu elokuun 2026 aikana. Kaikki arvioinnit on toteutettu yhteisen arviointikehikon mukaisesti. Kutakin toimenpidettä on arvioitu niistä näkökulmista, jotka on tunnistettu kyseisen toimenpiteen vaikutusten kannalta merkityksellisiksi.
- Arvioinneissa on tarkasteltu toimenpiteiden lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutuksia seuraavista näkökulmista:
 - Lapset, nuoret ja lapsiperheet
 - Nuoret aikuiset ja työikäiset
 - Ikääntyneet (yli 65-vuotiaat)
 - Muut eri ikä- ja väestöryhmät
 - Yritykset ja elinkeinot
 - Asuinalueiden eriytyminen
 - Ympäristö: luonto ja ilmasto.
- Ikä- ja väestöryhmiin kohdistuvia vaikutuksia on lisäksi arvioitu muun muassa yhdenvertaisuuden, tasa-arvon, hyvinvoinnin ja työllistymisen näkökulmista.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaiseen toimintaan liittyvät arvioidut toimenpiteet

- Kesäkerhotoiminnan asiakasmaksuja nostetaan 100 euroon viikossa (nyk. 80 e/vko) (sivut 3-4)
- Laajamittaisen saksan kielisen opetuksen muuttaminen kielirikasteiseksi opetukseksi. (sivut 5-8)
- Ylimääräisten tunne- vuorovaikutus- ja turvataitojen tuntien vähentäminen 4. lk 05vvt ja 6.lk 05vvt. (sivut 9-10)

Toimenpide: Kesäkerhotoiminnan asiakasmaksuja nostetaan 100 euroon viikossa (nyk. 80 e/vko) (perusopetus)

- **Toimenpiteen kuvaus:**

Tampereen kaupungin perusopetus on järjestänyt kesäkerhotoimintaa 1. ja 2. luokan oppilaille sekä niille 3.–9. -luokkalaisille joilla on oppilaskohtainen erityisluokkapäätös. Paikan saaminen on edellyttänyt että huoltajat ovat töissä/opiskelevat tai kesäkerhopaikalle on erityinen tarve kesäkuun aikana. Esityksen mukaisesti kesäkerhotoiminnan maksu nousisi nykyisestä 80 eurosta 100 euroon jokaiselta alkavalta kesäkerhoviikolta. Maksu peritään ilmoittautumislomakkeelle merkityiltä viikoilta.

Kesäkerhoihin osallistui kesällä 2026 vain 14,3 % kaikista 1-2 luokkalaisista joten hinnankorotuksen vaikutus kokonaisuuteen nähden on rajallinen. Perusopetuksen lisäksi kesäkerhotoimintaa järjestävät kaupungin muut toimijat (esim. liikunta ja nuoriso) sekä yhdistykset urheiluseurat sekä yritykset joten lapsille on tarjolla myös muita kesätoiminnan vaihtoehtoja.

- **Väestöryhmät ja teemat, joihin toimenpiteellä on arvioitu olevan vaikutuksia:** Lapset nuoret ja lapsiperheet
- Toimenpiteen vaikutusten arviointi on kuvattu seuraavilla dioilla näkökulmittain

Kesäkerhotoiminnan asiakasmaksuja nostetaan 100 euroon viikossa (nyk. 80 e/vko)

Vaikutukset: Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Välittömät, konkreettiset vaikutukset

Maksun korotus lisää neljän viikon kustannuksia 80 eurolla lasta kohden. Vaikutus kohdistuu erityisesti pienituloisiin yhden huoltajan ja monilapsisiin perheisiin ja voi vähentää lasten osallistumista ohjattua tekemistä ja vertaiskontakteja.

Kesäkerhotoiminta tukee huoltajien työssäkäyntiä joten siitä luopuminen voi lisätä muita hoitokuluja ja työaikajoustojen tarvetta.

Pitkän aikavälin merkittävät vaikutukset

Maksunkorotus voi pitkällä aikavälillä eriyttää palvelun käyttöä perheiden maksukyvyn mukaan ja lisätä lasten osallistumiseroja. Kysynnän väheneminen voi johtaa toiminnan keskittämiseen heikentää alueellista saavutettavuutta sekä vaikeuttaa huoltajien työssäkäyntiä ja hoivavastuun tasaista jakautumista.

Toisaalta pienistä ryhmistä luopuminen voi tehostaa resurssien käyttöä ja edistää kesätoiminnan järjestämistä yhteistyössä kaupungin muiden palvelujen yhdistysten seurojen ja yritysten kanssa.

Toimenpide: Laajamittaisen saksan kielisen opetuksen muuttaminen kielirikasteiseksi opetukseksi (perusopetus)

- **Toimenpiteen kuvaus:**

Lopetetaan laajamittainen saksankielinen opetus jota annetaan Tammelan ja Sammon kouluissa. Muutetaan opetus kielirikasteiseksi. Laajamittaista kaksikielistä opetusta on opetus jossa käytetään koulun opetuskielen lisäksi yhtä tai useampaa kieltä eli kohdekieltä ja jossa vähintään 25 % perusopetuksen koko oppimäärän opetuksesta järjestetään kohdekielellä. Kielirikasteisella opetuksella tarkoitetaan että opetuksesta alle 25% järjestetään kohdekielellä. Kielirikasteiseen opetukseen ei ole kielitaitovaatimuksia vaan sinne vodaan ottaa kaikki kielestä kiinnostuneet.

Tampereella laajamittaisen saksan kielisen opetukseen osallistuvien määrä on laskenut viimeisten vuosien aikana voimakkaasti. Viimeisten viiden vuoden aikana aloittaneita on ollut alle 10 oppilasta. Oppilasmäärän laskusta johtuen laajamittaisen saksan kaksikielisen opetuksen järjestäminen ei ole tarkoituksenmukaista.

Toimenpiteen taloudellinen vaikutus on laskennallisesti 90 000 euroa vuodessa koostuen oppilaille erikseen annettavasta saksankielisestä opetuksesta. Kielirikasteinen opetus mahdollistaa sen että sitä voidaan tarjota useammalle oppilaalle koska siinä ei ole kielitaitovaadetta tai mahdollisesti oppilaita mahdollisesti karkottavaa soveltuvuuskoetta vaan se perustuu aitoon kiinnostukseen kielestä. Tämä myös helpottaa ryhmien muodostamista ja siten mahdollistaa myös koulun resurssin tehokkaamman hyödyntämisen esimerkiksi oppimisen tukeen.

- **Väestöryhmät ja teemat, joihin toimenpiteellä on arvioitu olevan vaikutuksia:** Lapset nuoret ja lapsiperheet, Nuoret aikuiset ja työikäiset, Muut eri ikä –ja väestöryhmät
- Toimenpiteen vaikutusten arviointi on kuvattu seuraavilla dioilla näkökulmittain

Laajamittaisen saksan kielisen opetuksen muuttaminen kielirikasteiseksi opetukseksi (1/3)

Vaikutukset: Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Välittömät, konkreettiset vaikutukset

Lisää oppilaiden mahdollisuuksia saada saksan kielen opetusta kielirikasteisena. Laajamittainen kaksikielinen opetus päättyy eikä sitä enää tarjota tuleville ikäluokille.

Nykyisen laajamittaisessa saksankielessä opiskelevat oppilaat joko:

- a) jatkavat perusopetuksen loppuun saakka
- b) jatkavat seuraavaan nivelvaiheeseen 6.lk tai 9.lk, jonka jälkeen opetusta voidaan jatkaa kielirikasteisena tai
- c) laajamittainen opetus loppuu välittömästi ja jatkuu kielirikasteisena.

Pitkän aikavälin merkittävät vaikutukset

Kaventaa hieman mahdollisuutta valita laajamittainen kaksikielinen opetus Tampereella. Kielirikasteinen opetus palvelee laajempaa ryhmää mutta ei tue kaikista vahvimpia saksan kielen osaajia.

Laajamittaisen saksan kielisen opetuksen muuttaminen kielirikasteiseksi opetuksiksi (2/3)

Vaikutukset: Nuoret aikuiset ja työikäiset

Välittömät, konkreettiset vaikutukset

Huoltajat saattavat kokea valinnanmahdollisuuksien vähenevän. Mikäli laajamittainen saksan opetus päättyy kesken peruskoulun se saattaa aiheuttaa pettymyksen perheille.

Pitkän aikavälin merkittävät vaikutukset

Yritysten käytettävissä oleva kieliosaamisen kirjo kaventuu. Kieliosaaminen keskittyy entistä voimakkaammin englantiin.

Laajamittaisen saksan kielisen opetuksen muuttaminen kielirikasteiseksi opetuksiksi (3/3)

Vaikutukset: Muut eri ikä- ja väestöryhmät

Välittömät, konkreettiset vaikutukset

Saksankielisten ja kaksikielisten maahanmuuttajaperheiden lapset osallistuvat todennäköisemmin oman äidinkielen opetukseen kun laajamittaista kielenopetusta ei ole tarjolla.

Pitkän aikavälin merkittävät vaikutukset

Pitkällä aikavälillä kaksikielisen opetuksen vähentäminen saattaa myös lisätä yhdenvertaisuutta eri väestöryhmien välillä.

Toimenpide: Ylimääräisten tunne- vuorovaikutus- ja turvataitojen tuntien vähentäminen 4. lk 05vvt ja 6.lk 05vvt (perusopetus)

- **Toimenpiteen kuvaus:**

Vähennetään tuntikehyksestä erikseen varatut tunnit tunne- ja vuorovaikutukseen eli 4.lk 05 vvt ja 6.lk 05vvt. Kyseiset tunnit eivät perustu valtakunnalliseen tuntijakoon vaan ovat kunnan oma lisäresursointi (ns. ylimääräinen tunti) joka lisättiin perusopetuksen tuntijakoon lukuvuodelle 2023-2024. Erillistuntien poistaminen koskee vajaata 4000 oppilasta vuosittain.

Tunne- vuorovaikutus- ja turvataidot (TUVUTU) kuuluvat opetussuunnitelmaan ilman erillistuntejakin. Ilman korvamerkittyä tuntia niiden toteutus saattaa kuitenkin vaihdella opettajan ja koulun mukaan millä voidaan nähdä olevan jonkin verran vaikutuksia yhdenvertaisuuden toteutumiseen. TUVUTU-erillistunnit ovat varmistaneet kahdelle vuosiluokalle ohjatun kokonaisuuden. Erillisistä TUVUTU-tunneista ei ole kerätty tietoa niiden vaikutuksista oppilaiden ryhmäytymiseen tai hyvinvointiin.

Erillistuntien toteutuksessa on ollut eroja ja ne ovat saattaneet jopa vähentää TUVUTU-taitojen laaja-alaista lisäämistä muuhun opetukseen. Vaikutukset on mahdollista kääntää positiiviseksi vahvistamalla tunne- ja vuorovaikutustaitojen läpileikkaavuutta kaikkeen koulutyöhön. Vuosiluokilla 1-3 ja 5 TUVUTU-taidot ovat olleet opetussuunnitelman mukaisesti paitsi ympäristötiedon sisällöissä myös laaja-alaisena osaamisena. TUVUTU-taitojen yhdenvertainen opetussuunnitelmaan perustuva opetus ja laaja-alainen osaaminen varmistetaan laatimalla pedagoginen ohjeistus yhteiset käytännöt ja opettajien tuki. Tuntipoiston taloudelliset vaikutukset: - 110 000 euroa vuodessa.

- **Väestöryhmät ja teemat, joihin toimenpiteellä on arvioitu olevan vaikutuksia:** Lapset nuoret ja lapsiperheet
- Toimenpiteen vaikutusten arviointi on kuvattu seuraavilla dioilla näkökulmittain

Ylimääräisten tunne- vuorovaikutus- ja turvataitojen tuntien vähentäminen

4. lk 05vvt ja 6.lk 05vvt

Vaikutukset: Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Välittömät, konkreettiset vaikutukset

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen erillisten tuntien (4. lk. 05 vvt ja 6. lk. 05 vvt) poistamisen vaikutukset ovat pääosin hallittavissa, mutta eivät täysin neutraaleja.

Vaikka taidot sisältyvät opetussuunnitelman laaja-alaiseen osaamiseen ja kaikkiin oppiaineisiin ilman korvamerkittyä tuntia, niiden systemaattinen ja tavoitteellinen harjoittelu voi vaihdella kouluittain ja opettajittain. Tällä saattaa olla vaikutuksia yhdenvertaisuuden toteutumiseen.

Pitkän aikavälin merkittävät vaikutukset

Osa oppilaista erityisesti ne joilla on tuen tarvetta vuorovaikutus- tai itsesäätelytaidoissa voivat hyötyä vähemmän jos sisältö ei toteudu riittävän suunnitelmallisesti arjen opetuksessa.

Vaikutuksia voidaan kuitenkin lieventää varmistamalla pedagoginen ohjeistus yhteiset käytännöt ja opettajien tuki jotta teema toteutuu aidosti läpäisevänä kokonaisuutena osana koulun toimintakulttuuria.